

CERTIFIERAD
FN-SKOLA

FN-förbundet
UNA SWEDEN

Aktion FN för mänskliga rättigheter

elevmaterial

INNEHÅLL

VAR MED I AKTION FN.....	3
AKTION FN FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.....	4
10 FAKTA OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.....	5
FÖRDJUPNING: MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER PÅ HEMMAPLAN.....	7
MATERIAL.....	8

VAR MED I AKTION FN

Aktion FN är en aktion som görs av FN-elevföreningar på FN-skolor fyra gånger per år. Aktion FN ger FN-elevföreningar chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld.

Genom Aktion FN är er skola med och uppmärksammar och stödjer FN:s arbete samt bidrar till ett bättre samhälle lokalt och globalt. Aktionerna synliggör även er förening på skolan och är ett bra tillfälle att värva fler medlemmar till er FN-elevförening.

Till varje Aktion FN finns förslag på aktiviteter på skolan, material att använda till dem samt förslag på fördjupning i det aktuella ämnet.

Har ni frågor? Kontakta oss skolhandläggare (Terese, Hanna, Jonas eller Helen) via FN-förbundets hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

Aktion FN läsåret 2018/19

För globala målen – inför FN-dagen	vecka 43	skickas ut vecka 40
För mänskliga rättigheter – inför MR-dagen	vecka 50	skickas ut vecka 47
För jämställdhet – inför kvinnodagen	vecka 10	skickas ut vecka 7
För fred – inför översynskonferensen av NTP	vecka 17	skickas ut vecka 14

AKTION FN FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

I januari 2020 granskas Sveriges regering i FN:s råd för mänskliga rättigheter. Ett av de områden som Sverige återkommande får kritik för är människors utsatthet för hatbrott, och här glöms ofta HBTQ-personers särskilda utsatthet bort. Inför granskningen och i samband med internationella dagen för mänskliga rättigheter uppmanar vi er att arrangera ett regnbågståg på skolan för att uppmärksamma de brister Sverige behöver åtgärda för att säkerställa att alla människors mänskliga rättigheter respekteras.

Vad? Ett regnbågståg på skolan.

Varför? För att skapa engagemang för att alla människors mänskliga rättigheter ska respekteras.

När? Inför internationella dagen för mänskliga rättigheter den 10 december.

Hur? Planera i er FN-elevförening hur ni vill arrangera ert regnbågståg. Ni kan t.ex. genomföra det i samband med ett eventuellt luciatåg eller fristående. Sätt upp affischerna med regnbågsflaggan i närheten av där tåget kommer avslutas. Häng även upp affischen med uppmaningen att signera regnbågsflaggan samt de medföljande pennorna i närheten. Lägg ut faktabladet *10 fakta om mänskliga rättigheter* samt inbjudningar till nästa möte med er FN-elevförening. Marknadsför envetet genom affischen, pressmeddelandet och det sociala medier-kit som ni hittar på portalen för FN-skola.

Nu börjar själva aktionen! Gå regnbågståget till uppsamlingsplatsen, läs upp de budskap som står på ljusmanschetterna och avsluta med att uppmana publiken att signera affischerna med regnbågsflaggan för att ta ställning för alla människors rätt till en utbildning fri från våld och diskriminering och en utbildning som främjar respekt för mänskliga fri- och rättigheter. Dela ut armbanden som ni gjort av medföljande tygband i regnbågsfärger till de som signerat.

Sprid ert engagemang i sociala medier med **#AKTION FN** samt i Facebookgruppen för FN-elevföreningar som heter **FN-elevföreningar**.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

10FAKTA OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

- 1. Den 10 december 1948 antog FN den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna** som består av 30 artiklar som gemensamt uttrycker de grundläggande och universella fri- och rättigheterna. Artiklarna behandlar både områden som alla har rätt till, som frihet och utbildning, och områden som alla har rätt att skyddas från, som slaveri och tortyr.
- 2. De mänskliga rättigheterna gäller för alla.** De slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Rättigheterna är odelbara och beroende av varandra, vilket betyder att makthavare inte kan välja ut enbart några rättigheter som de tycker passar deras stats rättssystem. Det är varje stats ansvar och skyldighet att se till att den egna befolkningens alla rättigheter skyddas, respekteras och uppfylls.
- 3. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna var epokgörande men inte tillräcklig** eftersom den inte är juridiskt bindande för staterna. Därför arbetar FN fram konventioner som är juridiskt bindande för de stater som ansluter sig till dem. Det finns idag nio särskilt betydande konventioner för olika mänskliga rättigheter, de så kallade kärnkonventionerna. Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, CERD) var den allra första kärnkonventionen som togs fram 1965.
- 4. FN granskar återkommande hur stater följer sina internationella åtaganden.** Detta görs bland annat av kommittéer inom respektive konvention för de mänskliga rättigheterna samt i FN:s råd för de mänskliga rättigheterna.
- 5. I januari 2020 granskas Sveriges regering i FN:s råd för mänskliga rättigheter.** När Sverige granskas av FN bistår FN-förbundet med en parallellrapport som utgör underlag för granskningen, tillsammans med regeringens nationella rapport och information från FN:s människorättsmekansimer. Läs mer om FN-förbundets parallellrapportering på <https://fn.se/aktuellt/ovriga-nyheter/rapport-infor-fn-granskning-av-sverige/>
- 6. Ett av de områden som Sverige återkommande får kritik för är människors utsatthet för hatbrott, och här glöms ofta HBTQ-personers särskilda utsatthet bort.** Hatbrott är ett angrepp på de mänskliga rättigheterna och strider mot principen om alla människors lika värde. HBTQ -personer i Sverige möts av en utbredd fientlighet av t.ex. rasistiska organisationer och grupper. Hatbrotten begås av både okända personer, men också av människor som står en nära.
- 7. Många HBTQ-personer som blir utsatta för hatbrott i Sverige känner sig rädda för att anmäla till polisen.** FN kritiserar att myndigheter och rättssystemet många gånger inte tar anmälningar på allvar. Det behövs en ökad förståelse och kunskap hos ansvariga myndigheter och i rättssystemet för att hantera hatbrott som HBTQ-personer utsätts för.

Certifierad FN-skola • ENGAGEMANG OCH KOMPETENS I GLOBALA FRÅGOR

Svenska FN-förbundet • ADRESS Skolgränd 2, Box 15115, 104 65 Stockholm • TEL 08-462 25 40 • E-POST info@fn.se • WEBB www.fn.se

Den senaste statistiken (2018) från Brottsförebyggande Rådet visar att 760 anmälda hatbrott hade homofobiska motiv och 80 anmälningar hade transfobiska motiv av totalt 7 090 anmälda hatbrott. Detta anses vara en minimal uppskattning av polisanmälningar och förekomsten av hatbrott med hbtq-fobiska motiv då alla människor som utsätts för hatbrott inte anmäler och alla anmälningar till polisen inte heller uppfattas eller registreras som just hatbrott.

- 8. FN har uttryckt stor oro över våld och diskriminering mot HBTQ-personer i skolvärlden** och stater uppmanas att stoppa och förhindra detta och hålla ansvariga till svars. Våld och diskriminering mot HBTQ-personer sker på vägen till skolan, i klassrum, på skolgårdar, i omklädningsrum och online. Många utsätts för fysiskt och psykiskt hot och våld och möter till och med dödshot. De mänskliga rättigheterna går att återfinna i många av de 17 globala målen som världens länder antog år 2015 och som ska vara uppnådda till 2030. Inkludering av HBTQ-personer i skolvärlden är av största vikt för att uppfylla kärnan i FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030.
- 9. Alla människor har rätt till en utbildning fri från våld och diskriminering** och en utbildning som främjar respekt för mänskliga fri- och rättigheter. Var med och ta ställning genom att signera regnbågsflaggan på din skola!
- 10. Hit kan du vända dig om du blivit kränkt:** Förvaltningsmyndigheten, Polismyndigheten, Diskrimineringsombudsmannen, Justitiekanslern och Justitieombudsmannen. När du har uttömt alla nationella rättsmedel kan du vända dig till Europadomstolen och FN:s konventionskommittéer. Läs mer om mänskliga rättigheter och hur du går tillväga om du har blivit kränkt:
<http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/om-mina-manskliga-rattigheter-kranks>

FÖRDJUPNING: MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER PÅ HEMMAPLAN

Bjud in till en träff med FN-elevföreningen för att diskutera hur ni som FN-elevförening tillsammans med skolan kan arbeta för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering på skolan för att alla ska känna sig trygga.

FN-elevföreningens roll

Börja med att diskutera hur ni inom FN-elevföreningen kan arbeta för inkludering och mot diskriminering. Använd gärna de *Etiska riktlinjerna för FN-elevföreningar* som underlag som ni hittar på portalen för FN-skola.

- Hur kan ni inom FN-elevföreningen arbeta för att alla ska känna sig välkomna att vara med i er FN-elevförening?
- Hur kan ni arbeta för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering inom er FN-elevförening?
- Finns det något speciellt ni bör tänka på när ni utför aktioner/aktiviteter på skolan för att motverka diskriminering och för att alla ska kunna känna sig inkluderade?
- Vad blir nästa steg? Finns det något ni skulle vilja förändra på skolan för att säkerställa att alla elever ska känna sig trygga och inkluderade.

Skolans roll

Fortsätt diskutera skolans roll i arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

- Hur arbetar skolan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering? Finns det en plan och hur följer skolan upp på den? Här kan ni läsa om vad skollagen säger: <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>
- Kan ni som FN-elevförening bistå i arbetet på något sätt?
- Finns det områden på skolan som känns mindre trygga? Går det förändra på något sätt för att de ska kännas säkrare?

MATERIAL

Elevmaterial som skickats i paket till kontaktpersoner på FN-skolor.

Vecka 47 skickades ett paket till skolornas kontaktperson med nedanstående material till Aktion FN för mänskliga rättigheter. Om ni inte vet vem er skolas kontaktperson är kontakta Svenska FN-förbundets skolenhet via vår hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

- Aktion FN för mänskliga rättigheter – elevmaterial (detta häfte)
- 20 ljusmanschetter med budskap.
- 20 kronljus.
- 2 affischer med regnbågsflaggan.
- 2 pennor att signera affischerna med regnbågsflaggan.
- Tygband i regnbågsflaggans färger att göra armband av.

Elevmaterial som finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen lösenord: bolivia

- Aktion FN för globala målen – elevmaterial (detta häfte).
- Affisch till att marknadsföra regnbågståget.
- Extra ljusmanschetter att skriva ut.
- Affisch med uppmaning att signera affischerna med regnbågsflaggan.
- Faktablad *10 fakta om mänskliga rättigheter* att skriva ut till aktionen.
- Pressmeddelande att skicka ut till lokaltidningar för att marknadsföra ert regnbågståg.
- Sociala medier-kit för att marknadsföra ert regnbågståg via sociala medier.
- Etiska riktlinjer för FN-elevföreningar.